

UZAK

BİR

Türk
Edebiyatı
—
Roman

MASAL

İREM UZUNHASANOĞLU

İrem Uzunhasanoğlu, İrem Uzunhasanoğlu 1983 yılında İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakóltesi'nde Amerikan Filolojisi okudu, Cambridge Üniversitesi'nde Uluslararası Öğretmenlik eğitimi aldı, New York Üniversitesi'nde Eğitim yüksek lisansını tamamladı. Işık Lisesi ve Robert Kolej'de İngiliz Edebiyatı dersleri, Acıbadem Üniversitesi ve Kapadokya Üniversitesi'nde Toplumsal Cinsiyet, Edebiyat Kuramları ve Amerikan Edebiyatı dersleri verdi.

Gitme, Gül Yanakların Solar (2015), 365, *Her Güne Bir Yazı* (2016), *Ufkun Öte Yanı* (2018), *Evvel Bahar* (2020) isimli kitapların sahibidir. Spencer Holst, Neil Mukherjee, Amitav Ghosh, Virginia Woolf, F. Scott Fitzgerald, John Berger ve William Shakespeare'in eserlerini Türkçeye çevirdi. Çevirmenliğin yanı sıra çeşitli edebiyat dergilerinde, gazetelerde yazılar kaleme almakta ve roman yazmaya devam etmektedir.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTABI

Evvel Bahar

UZAK BİR MASAL

Yazan: İrem Uzunhasanoğlu

Editör: Aslı GÜneş

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ocak 2023 / ISBN 978-625-8215-88-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı Atmaca

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Uzak Bir Masal

İrem Uzunhasanoğlu

Sarp'a...

ben senden ölürdüm
ve sen hayatımdın benim.

Furuğ Ferruhzad

Rüya

Levent'in Kirazkuşu Sokak, Mesude Apartmanı'ndaki daire-sinden tökezleyerek çıktığım o gece, umut etmenin dünya üzerindeki en büyük musibetlerden, kayıplardan ve acılardan daha habis bir şey olduğunu anlamıştım. Başım dönüyordu, dengemi bulabilmek için apartmanın duvarına tutundum. Elim soğuk duvara yaslı halde bir süre bekledim. Başımın dönmesi hafiflediğinde kafamı kaldırıp Mesude Apartmanı'nın teras dairesine baktım. Levent aşağı doğru sarkmış beni seyrediyordu. Baktığımı görünce seslendi. Sesi Kirazkuşu Sokak'ın kaldırımlarında yankılandı ve pencereleri açık dairelerden içeri sızdı. O an önümde uzanan karanlık ve dar sokaktan koşarak uzaklaşmakla, gerisingeri o teras dairesine çıkıp Levent'e sıkıca sarılmak arasında bocaladım. Ne yapacağımı bilmez bir haldeydim. Neden her şeye rağmen o eve dönmek istiyordum? Neden hep geri dönmenin peşindeydim? Aksine, Levent'ten çok uzaklara gitmem gerekmiyor muydu? Bağırılmaktan ses tellerimde tek bir notalık bile derman kalmamıştı, tüm sözcüklerimi yutmuştum, boğazımda bir yumru, kalbimde dev bir korla en iyi bildiğim şeyi yaptım ve kendimi bir çarkın dişlileri gibi hiç durmadan işleyen şehrin caddelerine atıp gece boyunca karanlıkları yarararak yürüdüm.

Gidecek bir evim vardı, aradığımda beni teselli edecek arkadaş-larım ve kanepeye uzandığымda karnıma kafasını yaslayıp mırıldayan şefkatli bir kedim. Bunların hiçbirini ne beni bir anaför gibi içine

eken bu bataklıktan kurtaracak ne de “gülümsediğinde gamzende çiçekler açıyor” dedikleri o mutlu günlerime dndrecekti. Levent bana gülmeyi unutturmuştı. Levent bana acı çekmeyi ezberletmişti. Şehrin ışıkları, bitimsiz egzoz dumanları ve bozacıların çatlayan sesleri arasında; sabırsız taksicilerin farları gözlerimi acıtırken, ben de kendime Şu soruyu sordum, “Evin neresi Neylan?” SıkıŐtığım bu çukurun içinde beni bir burgaç gibi döndüren, bir mengene gibi sıkan bu sorudan kurtulmayı istedikçe daha da dolandım. Kendimi kıstırdığım bu hislerden kurtuluşum olup olmayacağını düşündüm. lmn bekleyen bir hasta gibi titriyordum, yanaklarımın üzerinde szlen damlalar yüzümde donuyor, rzgr yalayıp geçtikçe daha çok Őtyordu. Bir elimi cebime sokmuŐ, içindeki telefonu sımsıkı kavramıŐım, ikide bir çıkarıp acaba bir Şey yazmıŐ mıdır diye bakıyordum. *Sahi, senin evin neresi Neylan?*

Sabaha kadar açık restoranlardan birinin önünde durdum, kapısının hemen yanındaki ağta rengrenk dilek fenerleri asılıydı. Dileğim nedir diye düŐündüm. İçerideki sarı sıcak ışık kaldırıma belli belirsiz gölgeler halinde dŐyyor, aileleriyle ve sevdikleriyle oturan insanlar ellerindeki bardakları dudaklarına götürürken keyifle gülümsüyordu. KarŐı kaldırımda gece yarısını mesken tutmuŐ bir kğit toplayıcısı ocuk soğuk taŐın üzerinde oturmuŐ, bir yandan kulağındaki kulaklıktan bir Őeyler dinlerken diğr yandan kaçamak bakıŐlarla camın ardındaki insanları seyrediyordu. Restoran çıkıŐında bekleyen iek satıcısı elindeki buketi aniden bana uzattı. Kafamı önüme eğip yürümeye devam ettim, hızla uzaklaŐırken bir fren sesi duydum. Siyah, büyük bir arabanın içindeki kaba saba adam camını açmıŐ bana bağıırıyordu, “nne bakšana!” Bense içime bağıırıyordum. Göğüs kafesime çarpıp yankılanıyordu i sesim. “Bırak gitsin, bırak gitsin, bırak gitsin...”

Yürüdükçe Şehir byyyordu, bense içinde ufacık kalıyordum. DıŐarıda kalan son insanlar sıcak evlerine gitmek üzere sabırsızlanırken ben yürümeye ve caddelere sessizce haykırmaya devam

ettim. Onların aynı yorganın altına girip birbirlerini ısıtacaklarını düşündüm. *Sahi, senin yatağın neresi Neylan?*

O gece, o zemheride, bir yıllık atı misali amaçsızca dörtnala koştum, oysa bedenim ve ruhum abluka altındaydı. “Sadece kendini düşünen bencil ruhların arasında bir istiridyenin gizlediği narin bir inci tanesi gibisin” demişti bana tanıştığımız ilk günlerde. Ya sonra? Sonra ne olmuştu da gecenin o kör vaktinde sokaklarda ağlayan bitkin ve yılgın bir kadına dönüşmüştüm? Gözyaşıyla ıslanan umutlarımı her gece çamaşır ipinde kurutup, ertesi gün yeniden giyiyor ve ona koşuyordum. “Bu bir fasit daire, bu bir fasit daire, bu bir fasit daire...” diye tekrarlıyordum. *Sahi, senin kalbin nerede Neylan?*

Gözlerim kapanmaya başlayıp soğuk ciğerlerime kadar işledikten sonra kendimi ait hissetmediğim evime döndüm, sokak kapısını kilitledim, panjurları indirdim ve banyoya gittim. Her kavgamızın ardından yaptığım gibi yine aynada uzun uzun kendime baktım. Gözbebeklerimden içeri sızıp içimde dolandım. “Neden sana bunu yapmasına izin veriyorsun?” diye sordum, “Neden yürüyüp gidemiyorsun bu adamın hayatından?” İçimdeki boşluk cevap vermedi. Cevap verecek takati yoktu, yorgundu. Ben de aynadaki kendime yüksek sesle şu soruyu sordum: “Daha dönecek gözyaşın kaldı mı?”

Bağımlılığımınla yüzleşmeye çalışırken gözüm yerde duran çantama takıldı. Levent, evden gitmeyeyim diye beni çekiştirirken çantanın kısa saplarından biri kopmuştu, içini açtım, kırık bir mermer parçası duruyordu. Aklıma sahneler düştü. Sahnelerden küçük kesitler, anlar... Korktum. Vücuduma bakmak istemedim. Karanlık gecenin bir an önce bitmesi için uyumam gerekiyordu. Uyku, sorunları çözmeseyse de en azından gecenin ağırlığı altında devleşen acısını hafifletiyordu. Kalkıp kendimi ait hissetmediğim yatağa girdim. Buz gibiydi. Kedim mırıldanarak yanıma ilişti. “Git başımdan” diyerek ittim, şaşkınlıkla tuhaf bir mırıltı çıkarıp ayakucuma

gitti ve arkasını dönüp oturdu. Mütereddit bir halde elime telefonumu aldım, acaba yaşadığımız onca şeyden sonra uyuyabilmiş miydi, acabalara yanıt bulamadan telefonu başucuma bıraktım ve uykulara daldım. Onu en çok uykularımda seviyordum.

Sabaha karşı kan ter içinde uyandım hatırlamadığım düşlerden. Ya zihnimin gevezeliğinden ya da rüyanın kalabalığından bir türlü rahat bir uykuya dalamamıştım, sanki hiç uyumamış gibiydim, gözlerimi tavana diktim, oda hâlâ zifiri karanlıktı, içeri yalnızca sokak lambasının cılız ışığı sızıyor ve dolabın üzerinde incecik bir şerit bırakıyordu. Yorganıma iyice sarılıp evin seslerini dinledim. Kedim de uyandığını anlamış, ayakucumdan kalkıp yanıma gelmiş, murlamaya başlamıştı.

Hayatımda ne zaman bir şeyler yolunda gitmese annemi arar, onunla dertleşirdim. Olanı biteni anlatmasam da havadan sudan konuşmak iyi gelirdi. Bazen pişirdiği bir ekmeği anlatır, bazen de okuduğu bir kitaptan bahsederdi. Komşularının her zaman ilginç bir hikâyesi olurdu. Annemi gecenin bu kör vaktinde arıyamazdım. Belki de bir uçak bileti alıp onu ziyarete gitmeliydim. Şehir değiştirmek, Levent'ten uzaklaşmak ve annemin dişil bilgeliğine sarılmak iyi gelebilirdi. Hazır uykum kaçmışken uçak saatlerine bakmaya başladım.

Ezan okunuyordu, "Levent birazdan uyanır ve çalışmaya koyulur" diye geçirdim içimden. Nasıl olup da hâlâ onu düşünebildiğime hayret ettim. Parmaklarım uçak saatleri üzerinde kayıyordu. Acaba ona haber vermeden gidersem her şey daha da içinden çıkılmaz bir hal mi alırdı? Puantiye etekli kadın kimdi? Muhatabını aramak üzere zihnime üşüşen tüm soruları kovaladım ve akşam uçağında karar kıldım. "Hepi topu üç dört gece" dedim, "bu uzaklaşma iyi gelecek, yani aslında bu bir ayrılık değil! Yoksa bir ayrılığın başlangıcı mı? Her ayrılık bir son değildir, bazı ayrılıklar iki kişi arasındaki bağı kuvvetlendirmek için gelir, üzerine bastığın zemini sağlamlaştırır... Kim bilir belki biz de..."

Uzandığım yerde dalmıştım. Gözlerimi tekrar açtığımda gün doğmuştu. Perdenin katına bir demet sabah ışığı vuruyordu.

Gözümü odanın aydınlığına alıştırmaya çalışırken bir yandan da rüyamı düşünüyordum. Annem rüyalarımı hatırlayamadığımda “aynaya bak” derdi ama ben oldum olası tam aydınlanmamış loş evlerin loş aynalarından korkardım. Geceleri su içmeye kalktığımda yanlılıkla koridordaki aynaya bakacağım diye ödüm kopardı, kalbim küt küt atardı. Güneşin iyice yükselip perdenin diğer katına da vurmasını bekledim sessizce. Acaba aynı güneşin ışıkları Mesude Apartmanı’nın teras katından yeşil odaya doğru sızmış mıydı? Acaba bugün fakülteye uğrayacak mıydı? Karşılaşırsak yine hiçbir şey yokmuş gibi mi davranacaktım? Yine affeden ben mi olacaktım? Miadını doldurmayı bekleyen ilişkilerdeki gibi biz de hastalıklı bir hale bürünmüştük; ne ben onsuz yapabiliyordum ne de o bensiz. Yine üzülmemiş gibi yapacak, kil lekeleriyle kaplı ellerine bakacaktım, tırnaklarının kısalığına, kaşlarının kavis yaptığı, kirpiklerinin kıvrıldığı, saçlarının bittiği yere... Canım acımamış gibi sevmeye devam edecektim, çünkü birini çok sevmenin her zaman ödenmesi gereken bir bedeli vardı ve hayat her ne olursa olsun bu bedeli ödetmek için ısrarcıydı.

Nihayet gün ışıyıp ev iyice aydınlanınca aynaya bakabildim, nem kokan saçlarım bir gece evvel yediğim yağmurda tel tel olmuş, kabarmıştı, göz altlarım mosmordu, üzerimdekileri bir çırpıda çıkardım, çırlıçiplak kaldım ve nihayet kendime baktım. Dün gecedan kalma morluklarım vardı ve birkaç çizik. Acıyan yerlerim sadece aynada görünen yerlerim değildi. Daha derinimde bir yerler sızlıyordu ve bunun merhemi yoktu.

O an hatırlamaya çalıştığım rüyamdan bir sahne gözümün önünde çaktı. *“Bir dağın zirvesinde birikmiş bembeyaz karlar, bozkırın içinde yıkık dökük, virane bir yapı... Duvarları kırılmış, taş parçaları un ufak olmuş. Belli belirsiz bir ufuk çizgisi, hayal meyal bir vaha... Ben... Beyaz elbisem...*

Ayaklarım çıplak... Taş ve çakıl parçaları... Kaldırıp bakıyorum, ayağımın altı kanıyor. Virane taş bina zümriit yeşili ışık içinde, ona yürüyorum. Kanata kanata... Yürüdükçe küçülüyorum, bir cenine dönüşüyorum."

Hep aynı rüya! Hayatımın sıkıntılı dönemlerinde hep bu rüyayı görürdüm. Hatırlamanın verdiği korkuyla gücüm çekilmiş gibi hissettim, başım döndü, gözlerim karardı ve aniden yere yığıldım.

Benimle birlikte tüm morluklarım, çiziklerim, yara berelerim de yere yığıldı. Kendime geldiğimde telefonum çalıyordu. Annem, bana çocukken ninniler söyleyen kadın, beni her düştüğümde yerden kaldıran o güçlü kadın. Dersimin olduğu günler hep bu saatlerde arardı. Çocuğu okula giderken pencereye çıkıp arkasından dua okuyan bir anne gibi.

"Günaydın Neylan" diyordu, sesi öyle uzaktan geliyordu ki... Kulaklarım mı tıkalıydı, ağzım mı mühürlüydü? İyi misin, diyordu. Kedin iyileşti mi? Kedim? Sahi kedim hastaydı, kusuyordu... "Geçti anne" dedim, "kedi iyileşti, merak etme."

"Ben de çok üzücü bir haber aldım" diyordu, bir yandan derin derin içini çekerken, "Hatice Hanım Teyzen ölmüş, haberini bu sabah duydum."

"Hatice Hanım Teyze kimdi anne?"

"Babanın savcı olarak atandığı, benim de ilk öğretmenlik yaptığım kasabada yaşarken en yakın dostumdu, sen onun eline doğmuşsun, çok emeği var üzerinde, sabah albümleri karıştırdım, tek bir fotoğrafı bile yokmuş bende, duyunca çok üzüldüm."

Annem kendisinde hiç fotoğrafı olmayan, yüzünü hatırlamadığı bir kadın için üzülüyordu. Ben kendime üzülüyordum. Gözlerim yanıyordu. Bir gece önce Levent'in sinir krizi geçirip üzerime fırlattığı küçük mermer heykelciğin kırık parçası lavabonun yanında duruyordu. Tüm bedenim bir koro şarkısına riayet eder gibi aynı anda sızladı. Hafızam önüme dün gecedden bir sahne fırlattı.

"Aramızda bir şey yok, birlikte iş yapıyoruz" dediği kadın apar topar giyiniyordu, nar rengi bir şalı vardı, siyah beyaz puan-

tiye bir eteği, saında bir tutam mor boya. Ne yaptığımı bilmez bir halde bulduğum bir bardak suya uzanmışım, bardağın solüsyon olduğunu söylemiş ve beni kollarımdan sımsıkı tutmuştu.

“Ben sadece seni seviyorum Neylan.”

Puantiye etekli kadın sağa sola dağılmış eşyalarını toplamaya devam ediyordu. O kadından önce o evden çıkmak istedim. Kapıya yaklaştığımda çantamı omzumdan çekti ve gitmeyeyim diye bir çırpıda ters çevirdi. “Gidersen bir daha bu eve gelemezsin!” Ruj, cüzdan, telefon, defter, kalemler, evimin anahtarı... Evimin anahtarını alıp saklamıştı gidemeyeyim diye.

Senin dönemediğin ev gerçekte neresiydi Neylan?

“Kaç yaşındaydı Hatice Hanım Teyze, anne?” diye devam ettim bir gece öncenin uğursuz anılarından sıyrılarak.

“Seksen vardır. Allah taksiratını affetsin.”

Annem çok eskilerde kalmış bir kadının ardından dualar ederken ben de kulağımda telefonla mutfağa girdim, bardak dolabına uzandım, kapağı elimde kaldı, telefonu kulağımla omzum arasına kıştırıp dolap kapağını menteşelerinden içeri oturtarak takmaya uğraştım. Levent’le birlikte bu evde yaşarız ve yenilerini birlikte seçeriz umuduyla kırık dolapları tamir ettirmemiştım, kırıla döküle her biri ayrı desen kalmış tabaklarımı yenilememişim, sağa sola sallanıp gıcırdayan, ayağı kırık masayı değiştirmemişim. Annem devam ediyordu anlatmaya:

“Uzun zamandır konuşmamıştık. ocuklarının her biri bir yere dağılmış. Bir tek en büyük oğlu kalmış yanında. O da köyün meydanındaki kahveyi mi çalıştırmış, neymiş...”

“Tam olarak neredeydi bu kasaba anne? Yani doğduğum yer?”

“Nergis kasabası. Bizim zamanımızda ulaşım zordu, iki tren değiştirip bir de minibüse biniyorduk... Sonra bizim buradaki gardan kalkan yeni bir sefer eklediler... Dur bakayım neydi seferin tam ismi... Sadıık...” Babama seslenip sormuştu.

“Sen gidecek misin anne?”

“Nereye?”

“O kasabaya işte. Hatice Hanım Teyze’nin taziyesine.”

“Ay yok canım, ne işim var orada?”

“Sana da bir değişiklik olmaz mı hem? Hava alırsın.”

“Gerek yok” derken kestirip atmak istiyordu.

“Bir daha hiç gitmediniz mi babamla atandığınız o yere?”

“Neden gidelim? Lüzum yok ki.”

Yarasına basmışım gibi tuhaflaşmıştı annemin sesi. Benden ne zaman bir şeyler saklasa sesi titrerdi. Yine öyle oldu. Arkadan babamın bağırın sesini duydum: “Ne anlatıyorsun kıza? Aklını mı kaçırdın?”

“Eski öğrencilerin, arkadaşların yok mu orada anne?” dedim.

Babamın arkadan gelen sesi fısıltıya dönüşmüştü, el kol hareketi yaparak annemi susturmaya çalıştığını anlamıştım. Annem telefonu aniden kapatmaya yeltendi.

“Hadi kapatıyorum Neylan. Sen de işe geç kalma canım.”

Annem telefonu kapattığını sanmıştı. Ben de elimde kalan dolap kapağını takmaya uğraşırken telefonu omzumla başım arasına kısırdığım için hemen kapatma tuşuna basamadım. O anda uzaklardan babamın gürleyen sesiyle irkildim.

“Delirdin sen, delirdin sen Mahizar! Hiç söylenecek şey mi bu? Ya kız doğduğu yeri merak edip kalkıp oraya giderse? Ya giderse ne yaparız Mahizar?”

“Ağzımdan kaçtı işte, hadi yat sen, neden kalktın ayağa? Dinlenmen lazım!”

Şaşkınlıkla elimdeki dolap kapağını bir kenara bıraktım. Annemle babamın konuşmasını biraz daha dinlemek istedim ancak telefon bir tür panik haliyle kapatıldı. Ev yeniden sessizliğe büründü. Babam neden annemin aklını kaçırdığını düşünmüştü? Ya merak edip oraya gidersem ne olacaktı? Levent’ten dolayı bulanıklaşmış zihnim iyice karman çorman olmuştu. Kucağımda kocaman bir kördüğümle kalakaldım.

“Her şeyden önce uzak hatıralarım vardı benim, onu önce rüyalarımda yaşadım, sonra yıllar içinde sözcüklerimi buldum, gerçeğimi buldum, bulduğum anda tüm anılarım hikâyelere dönüşmeye başladı. Hangisi gerçek, hangisi hayal artık bilemiyordum. Kâh unuttum kâh hatırladım. Unutmaya yüz tutan tüm hikâyelerimi derin sulara batırdım, göklere saldı, üzerine topraklar attım. Böylece kaybettiğimi sandım ya da kaybettiğimi umdum.

O gece kendi içime uzandım, orada uzun süre sere serpe yattım.

Ve nakış işlercesine kendimi yeniden yarattım. Kıymetli bir cevher çıkarırcasına, zahmetle, kanımla, canımla içimden çekip çıkardım. İşte anlatılmaya değer yegâne hikâyem de bu oldu.”

Neylan, narsist heykeltıraş Levent’in hünerli elleriyle acılı, eksik, hüzünlü, seven ama sevilmeyen, yaralı, kırgın bir tanrıça olarak şekillenirken, kendi hikâyesinin çok uzak topraklarda, nergis kokulu bir kasabada yazıldığını bilmiyordu. Bir gün annesinin verdiği bir haber, Levent’ten koşar adım uzaklaşan adımlarını o kasabaya çevirdi. Hayatla hikâyenin iç içe geçtiği bu büyülu topraklarda Neylan köklerini, kendisinden gizlenen gerçekleri bulacaktı. Her yeni yolun sonunda yeni bir insan, yeni bir hikâye vardı.

